

Examenul de bacalaureat național 2013

**Proba E. c)
Istorie**

Varianta 3

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La 2 martie 1949, proprietatea asupra pământului a fost luată complet din mâinile particularilor. [...] Pământul, efectivele de animale și echipamentul proprietarilor de pământ, care dețineau terenuri până la maximum 50 ha, în temeiul legii agrare din 1945, au fost expropriate fără compensare. Practic peste noapte, Miliția a acționat și a scos 17 000 de familii din casele lor și le-a mutat în zone de reșezare. Pământurile confiscate [...] au fost comasate fie pentru a crea gospodării de stat, fie gospodării colective, care, teoretic, erau proprietate colectivă, dar, în fapt, erau conduse de stat. [...] Cei mai mulți țărani [...] au fost organizați în gospodării de stat sau în gospodării colective. Acest proces s-a făcut prin măsuri de coerciție pe scară largă. Rezistența față de colectivizare a avut drept rezultat aruncarea în închisoare a circa 80 000 de țărani, pentru opoziția lor, 30 000 dintre aceștia fiind judecați public. Colectivizarea a fost încheiată în 1962. Ca urmare, 60 % din totalul suprafeței de 15 000 000 ha de teren agricol au revenit gospodăriilor colective, 30 % gospodăriilor de stat, 9 % rămânând în proprietate personală. Aceste din urmă terenuri se aflau în zona de deal și de munte, inaccesibilitatea făcând colectivizarea lor nepractică.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „Greva minerilor din 1977 din Valea Jiului a fost cea mai importantă sfidare lansată de un grup de muncitori puterii comuniste din România. [...] Scânteia grevei a constituit-o legea din iulie 1977 care desființa pensiile de invaliditate pentru mineri și ridica vârsta de pensionare de la 50 la 55 de ani. În semn de protest față de această hotărâre, minerii de la Lupeni au hotărât să intre în grevă. [...] Se cerea reducerea zilei de muncă de la 8 ore la 6 ore, [...] locuri de muncă pentru soțiile și fiicele minerilor, recrutarea unui personal medical competent [...] și prezentarea obiectivă a grevei de către mijloacele de informare în masă. [...] În ciuda promisiunilor lui Ceaușescu, Valea Jiului a fost declarată „zonă închisă”, [...] iar Securitatea a început reprimările. A fost deschisă o anchetă pentru a se afla cine era la originea grevei, iar în lunile următoare câteva sute de mineri au fost trimiși în alte zone miniere, în timp ce unii [...] ar fi fost trimiși în lagăre, la Canalul Dunăre-Marea Neagră.

Faptul că mijloacele de informare în masă române nu au relatat despre greva din Valea Jiului dovedea totala subjugare a presei, ca unealtă a regimului și ilustra tactica interdicției totale în materie de difuzare folosită de autorități în întreaga perioadă postbelică pentru a bloca ajungerea unor informații potențial dăunătoare până la populație.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți, din sursa **A**, procesul de confiscare și de comasare a pământului, desfășurat între 1949-1962. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa **B**. **2 puncte**
3. Numiți din sursa **A**, respectiv din sursa **B**, câte o instituție de represiune care acționează în România. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că regimul comunist cenzura informațiile care ajungeau la populație. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, două informații aflate într-o relație cauză-efect, selectate din sursa **A**. **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice totalitare din România, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni din perioada național-comunismului, desfășurate de România în relațiile internaționale din cadrul „Războiului Rece”. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„[...] În vremea aceasta se pregătea să intre însă în Muntenia o mare armată turcă, în frunte cu Soliman [...], care avea poruncă strașnică de la sultan [...] să aducă Moldova din nou sub ascultarea Porții. [Sultanul] Mahomed al II-lea avea într-adevăr motive puternice să se teamă de acțiunea lui Ștefan. Acesta, odată tronul consolidat, nu numai că refuzase să mai plătească tribut, dar prin campaniile sale repetate în Țara Românească arăta că vrea să scoată și această țară din zona de influență otomană. Apoi, nu se putea uita nici faptul că domnul Moldovei cucerise Chilia, această cetate pe care Mahomed al II-lea ar fi vrut-o pentru sine. [...] În august 1474 Soliman era la Sofia; după ce își strânse toată oastea și făcu pregătirile necesare porni înspre Dunăre. Abia la sfârșitul lui decembrie sau în primele zile ale lui ianuarie 1475 pătrunse în Moldova. [...] După obiceiul cel vechi, Ștefan a poruncit să se facă pustiu în fața dușmanului. Locuitorii satelor de pe drumul pe care înainta Soliman și-au părăsit locuințele, ascunzând vite, grâne, nutreț, tot ce aveau. «Ce nu s-a putut ascunde, a trebuit să fie ars, fiecare și-a ars propria casă», spune un izvor contemporan. În curând foamea a început să se simtă în armata turcească.

Pe de altă parte, Ștefan a căutat un loc potrivit de luptă care să nu permită desfășurarea tuturor forțelor lui Soliman, mult superioare ca număr, și în același timp să favorizeze mișcările proprii. Un asemenea loc era în fața orașului Vaslui [...]. Terenul mlăștinos, mărginit de păduri, corespundea de minune intențiilor lui Ștefan. Aici s-a și dat lupta. În ziua de 10 ianuarie 1475, într-o marș, se lăsase o negură deasă care favoriza în gradul cel mai înalt atacul pentru cei care știau locurile și, dimpotrivă, încurca pe străinii necunoscători. Profitând de acest fapt, Ștefan a început lupta. [...] Ștefan s-a aruncat el însuși în mijlocul bătăliei – cum va face la Călugăreni Mihai Viteazul – și a determinat retragerea turcilor. Totodată s-a produs [...] și un atac din spate, care a transformat retragerea lui Soliman în derută și panică. Urmărirea a durat aproape patru zile «de marș până vineri noaptea», «pe un mare noroi». Unii dintre fugari «sau înecat în apa Siretului», alții în Dunăre; pe mulți i-a luat prizonieri.”

(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Istoria Românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți bătălia la care participă Mihai Viteazul, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o informație referitoare la acțiunile desfășurate de săteni în fața invaziei otomane. **2 puncte**
3. Menționați cele două state medievale românești precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la sultanul Mahomed al II-lea. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la rolul lui Ștefan cel Mare în desfășurarea luptei de la Vaslui, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia un domnitor, ca reprezentant al instituției centrale, se implică în relațiile internaționale din secolele al XV-lea - al XVI-lea, prin acțiuni diplomatice. (Se punctează relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre caracteristicile statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în prima jumătate a secolului al XX-lea, având în vedere:

- prezentarea unei măsuri de politică internă adoptate pentru consolidarea statului român modern în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- precizarea unei acțiuni desfășurate de România în „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și menționarea unei consecințe a acestei acțiuni;
- menționarea a trei acțiuni prin care s-a constituit România Mare la începutul secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul practicilor politice democratice în evoluția României din prima jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.